

Llista d'espera per a intervencions quirúrgiques a les Terres de l'Ebre

Enric Nin Julve,
metge especialista en Medicina Preventiva i Salut Pública

El Servei Català de la Salut (CatSalut) té establerta una relació d'intervencions quirúrgiques que tenen un termini màxim d'accés (llista d'espera) garantit. És el cas de procediments oncològics (termini inferior a 45-60 dies); de procediments de cirurgia cardíaca (inferior a 90 dies); i de cataractes, pròtesi de maluc i pròtesi de genoll (inferior a 180 dies). La resta d'intervencions quirúrgiques tenen terminis màxims de referència (no garantits) de 90, 180 o 360 dies d'acord a la seua prioritat preferent, mitjana o baixa. Així és com cada centre sanitari lliura a cada pacient un document (accessible personalment de manera telemàtica) amb la data d'inclusió a la llista d'espera de la intervenció quirúrgica indicada i la seua prioritat, que es notifica al CatSalut. Este l'incorpora als seus registres, proporciona informació pública mensual de la llista d'espera de cada tipus d'intervenció quirúrgica per a cada centre sanitari i Regió Sanitària, fa el corresponent seguiment sobre la seua efectivitat i establix, quan cal, les mesures correctores.

El present article té el propòsit de compartir de manera actualitzada algunes dades sobre la situació de les intervencions quirúrgiques de cataractes, pròtesi de maluc i pròtesi de genoll (amb termini d'accés garantit inferior a 180 dies) per a valorar el possible impacte de la situació creada per la pandèmia de la covid-19 des de març del 2020 en estes llistes d'espera i en la disminució del nombre anual d'intervencions realitzades, i per repensar possibles maneres més efectives d'atendre les necessitats dels actuals i dels possibles pacients de la Regió Sanitària de Terres de l'Ebre (RSTE) amb criteris d'accessibilitat, equitat i qualitat.

Totes les dades aquí detallades han estat publicades per CatSalut.

Es referixen a tot l'any 2020 i es comparen amb les de tot l'any 2019. Estan referides al conjunt dels 4 hospitals públics de la Regió Sanitària Terres de l'Ebre (Hospital Verge de la Cinta de Tortosa, Hospital Comarcal de Móra, Hospital Comarcal d'Ampostà i Clínica Terres de l'Ebre de Tortosa) i es comparen, per tenir altres dades de referència, amb les del conjunt d'hospitals de la Regió Sanitària del Camp de Tarragona (RSCT) i amb les del conjunt d'hospitals de Catalunya que presten serveis quirúrgics als ciutadans assegurats i beneficiaris de CatSalut.

Cataractes: a 31/12/2020 a la RSTE hi havia 892 pacients en llista d'espera (56% dones i 44% homes). Són 90 pacients més que a 31/12/2019 (11% d'increment) amb una disminució d'activitat interanual de 626 intervencions

(27% menys de les 2.290 intervencions de 2019). A la RSCT la llista d'espera va disminuir un 15% i l'activitat un 36%. A Catalunya la llista d'espera va disminuir un 27% i l'activitat un 19%.

Pròtesi de maluc: a 31/12/2020 a la RSTE hi havia 101 pacients en llista d'espera (51% dones i 49% homes). Són 35 pacients més que a 31/12/2019 (53% d'increment) amb un increment d'activitat interanual de 6 intervencions (3%

LA DADA

20% increment de llista d'espera a l'Ebre en cataractes i pròtesis de genoll i maluc

LA DADA

21% reducció de llista d'espera al conjunt de Catalunya

més de les 183 intervencions de 2019). A la RSCT la llista d'espera va disminuir un 39% i l'activitat un 38%. A Catalunya la llista d'espera va disminuir un 8% i l'activitat un 20%.

Pròtesis de genoll: a 31/12/2020 a la RSTE hi havia 246 pacients en llista d'espera (66% dones i 34% homes). Són 78 pacients més que a 31/12/2019 (46% d'increment) amb una disminució d'activitat interanual de 251 intervencions (59% menys de les 422 intervencions de 2019). A la RSCT la llista d'espera va pujar un 9% i l'activitat va disminuir un 37%. A Catalunya la llista d'espera va disminuir un 11% i l'activitat un 38%. Cataractes, pròtesis de maluc i pròtesis de genoll: a 31/12/2020 a la RSTE hi havia 1.239 pacients en llista d'espera (57% dones i 43% homes) d'algun d'estos tres tipus d'intervenció quirúrgica. Són 203 pacients més que a 31/12/2019 (20% d'increment) amb una disminució d'activitat interanual de 871 intervencions (30% menys de les 2.895 intervencions del 2019). A la RSCT la llista

d'espera va disminuir un 7% i l'activitat un 36%. A Catalunya la llista d'espera va disminuir un 21% i l'activitat un 22%.

Durant les primeres setmanes del 2021 la pandèmia de la covid-19 continua trasbalsant el conjunt de l'activitat assistencial dels centres sanitaris públics, dedicats preferentment als pacients afectats per esta, fet que condiciona que els circuits d'atenció per a consultes d'atenció primària, atenció especialitzada, proves diagnòstiques i terapèutiques, intervencions quirúrgiques i ingressos hospitalaris cerquen les respostes més adients per a oferir la millor accessibilitat i continuïtat assistencial en cada centre i territori a cadascun dels seus pacients. Això explica en bona part les diferències territorials: la disminució el 2020 de l'activitat quirúrgica garantida (22% a Catalunya; 30% a la RSTE) i la no garantida (20% a Catalunya; 25% a la RSTE) i els diferents impactes en les llistes d'espera quirúrgiques que disminueixen a Catalunya (21% la garantida i 20% la no garantida) mentre a la RSTE disminueix un 6% la no garantida i en contrast s'incrementa un 20% la garantida. Comptar en cada moment amb la disponibilitat i la flexibilitat del conjunt dels recursos sanitaris del territori i aprendre de la gestió dels que de manera més efectiva i millor han pres decisions centrades en les necessitats de la població i el reconeixement dels seus professionals sanitaris pot ser prudent i encertat.

Les dones que tenen més de 64 anys representen a les Terres de l'Ebre el 55% de les persones d'estes edats. Les dones en llista d'espera de les intervencions quirúrgiques garantides són el 57% dels que esperen. És un fet l'estreta relació entre l'edat i estar afectat, bé per cataractes, amb pèrdua de la visió, bé per la necessitat d'un implant de pròtesi de maluc o de genoll, amb pèrdua de la mobilitat. Disminuir les llistes d'espera significa millorar la qualitat de vida personal, familiar i social de moltes persones. Sobretot per a moltes dones, i per als que són cuidats per elles.

Patologia	Llista d'espera (31/12/2019)	Llista d'espera (31/12/2020)	Increment
Cataractes	802	892	+11%
Pròtesi de maluc	66	101	+53%
Pròtesi de genoll	168	246	+46%
Total	1.036	1.239	+20%